

Stanisław Fołta

Typograficzny Goebel i Grover - efekt kilkuletnich poszukiwań

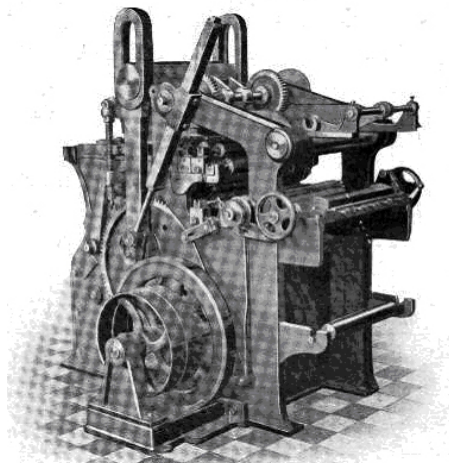
Przez kilkanaście lat nurtował nas problem drukowania polskich znaczków ze wstęgi techniką typograficzną. Pierwszym znanym polskim znaczkiem drukowanym tą technologią jest zn. 63 „Siewca”. Na jakiej maszynie ten i następne znaczki drukowano, dotąd nikt nie napisał.

Prof. Stefan Jakucewicz przeglądając zasoby fotografii „NAC on-line” natrafił na fotografię przedstawiającą maszynę do drukowania znaczków tą techniką, pracującą w Państwowych Zakładach Graficznych, a później w PWPW.

Jest nią jednokolorowa maszyna typograficzna do drukowania znaczków firmy Goebel. To z jednej strony wyjaśnia gdzie i jak były owe znaczki produkowane, lecz także stanowi pewne przewartościowanie dotychczasowych opisów znaczków drukowanych tą techniką. Więcej szczegółów znajdziecie Państwo w „Przeglądzie filatelistycznym”, gdzie zostanie zamieszczony artykuł S. Jakucewicza na ten temat.

Tak się złożyło, że równocześnie udało się nie tylko „namierzyć” inną maszynę drukującą ze wstęgi typografią, ale także udowodnić, że na niej również drukowano polskie znaczki. Jest nią maszyna firmy Grover&Co. Oryginalna maszyna do druku ciągłego została zaprojektowana przez Johna Patienta MBE z Somerset House i zbudowana przez firmę Grover&Co w 1913 roku. Była to maszyna drukarska typograficzna (płaska). Papier odwijany był za pomocą chwytaków i bębna odwijającego, aby zapewnić dokładne odwzorowanie kolejnych odcisków płyty. Dalsze udoskonalenia doprowadziły do stosowania druku znaczków z rolki papieru uprzednio podgumowanego i kalandrowanego o szerokości osiemnastu cali (46 cm).

W Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu znajduje się potwierdzenie, że na maszynie tej drukowano część nakładu znaczka nr 169 „Sienkiewicz” z 1928 r. Więcej na ten temat znajdzie się w Podręczniku tom I (w przygotowaniu).